

Koncepcija dabas aizsardzības prasību integrēšanai pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos

1. redakcija

2014. gada novembris

grupa93

**Koncepcijas un metodikas izstrāde īpaši aizsargājamo dabas teritoriju
dabas aizsardzības plānu prasību integrēšanai vietējo pašvaldību
teritorijas attīstības plānošanas dokumentos”
(id.Nr. DAP 2014/10AK NFI)**

Pasūtītājs – Dabas aizsardzības pārvalde

Izpildītājs – SIA «Grupa93»

**Koncepcijas un metodikas izstrāde īpaši aizsargājamo dabas teritoriju
dabas aizsardzības plānu prasību integrēšanai vietējo pašvaldību
teritorijas attīstības plānošanas dokumentos”
(id.Nr. DAP 2014/10AK NFI)**

- **Koncepcijas 1.redakcija 01.07.2014. – 31.10.2014.**
- **Metodika 01.12.2014 – 30.04.2015.**

Metodikas aprobācija 15 projekta DA plānu izstrādē

- **Aktualizēta koncepcija un metodika 02.01.2016. – 29.02.2016.**

*Norvēģijas finanšu instrumenta projekta „Latvijas īpaši aizsargājamo
dabas teritoriju integrācija teritorijas plānojumā” ietvaros*

**Koncepcijas un metodikas izstrāde īpaši aizsargājamo dabas teritoriju
dabas aizsardzības plānu prasību integrēšanai vietējo pašvaldību
teritorijas attīstības plānošanas dokumentos”
(id.Nr. DAP 2014/10AK NFI)**

Mērķis

**Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu
prasību integrēšana pašvaldību teritorijas attīstības
plānošanas dokumentos**

Esošās situācijas analīze

Izvērtēti 13 ĪADT DA plāni

DP „Pape”

DP „Piejūra”

DP „Ogres Zilie kalni”

DP „Tērvete”

DP „Daugavas loki”

DL „Liepājas ezers”

DL „Lielupes palienes pļavas”

DL „Ances purvi un meži”

DL „Randu pļavas”

DL „Čertoka ezers”

AAA „Ādaži”

AAA „Ziemeļgauja”

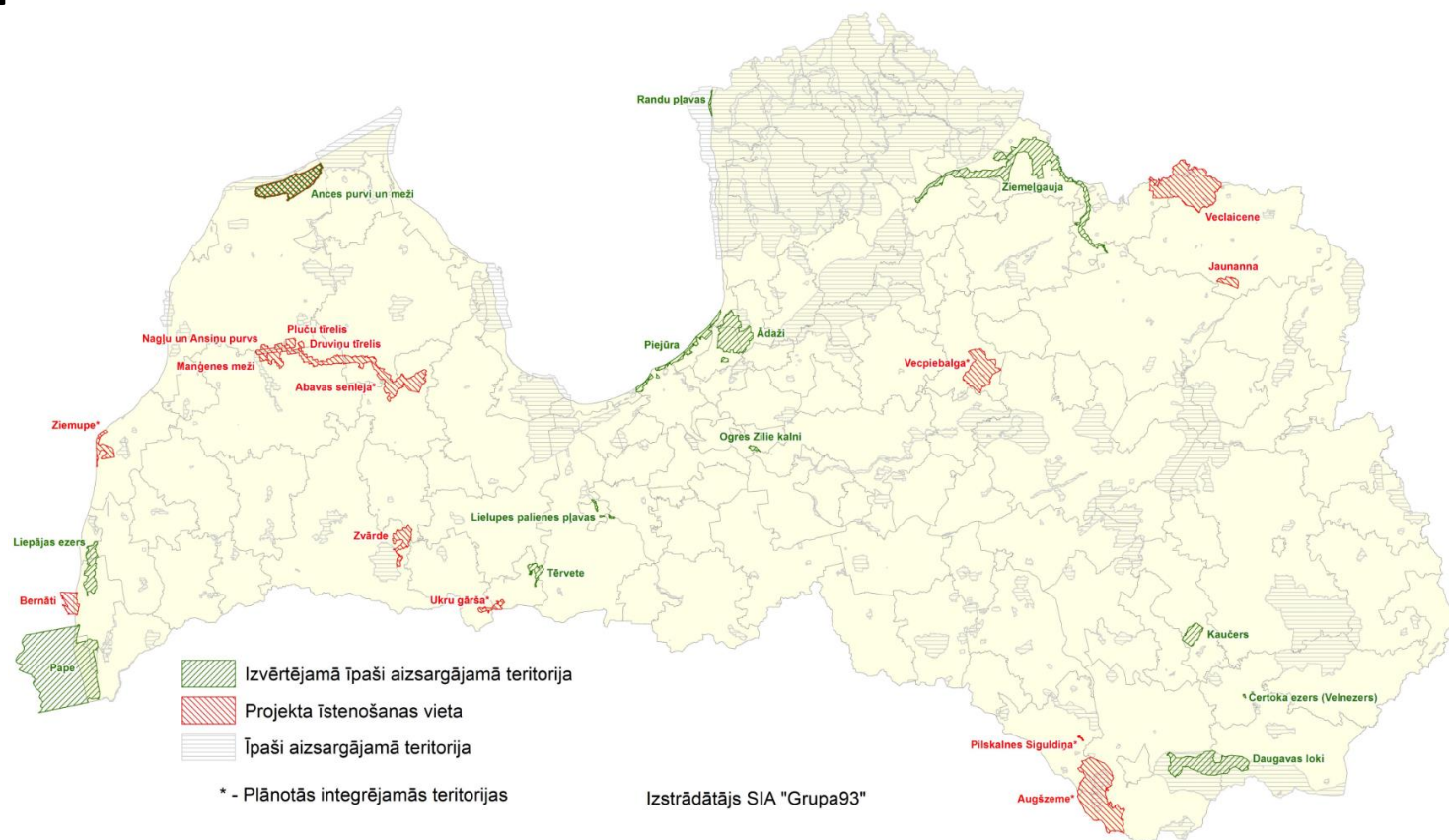
AAA „Kaučers”

un

8 apstiprinātie MK IAIN

29 novadu (43 pagasti/pilsētas)

Teritorijas plānošanas dokumenti

Esošā situācija Latvijā

683 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (328 – NP, DR, DL, DP, AAA, JT),
2259 mikroliegumi

333 NATURA 2000 teritorijas, (12% no Latvijas sauszemes teritorijas)

Izstrādāti:

186 dabas aizsardzības plāni

68 IAIN

119 pašvaldības

Visām ir izstrādātas stratēģijas, teritoriju plānojumi un attīstības programmas

106 pašvaldības, kurās atrodas ĪADT

Pašvaldību un DA plānu izstrādātāju aptauja

Anketas tika izsūtītas:

- **29 pašvaldībām**
- **28 DAP izstrādes vadītājiem**

Anketas katrai respondentu grupai tika sagatavotas atsevišķi, tomēr jautājumi tajās ir identiski

Tika saņemtas 30 atbildes:

- **18 no pašvaldību pārstāvjiem**
- **12 no DAP izstrādes vadītājiem**

DAP un TAP sistēmas

	Dabas aizsardzības plānošana		Teritoriju attīstības plānošana
	DA plāns	IAIN	TAP dokumenti
Teritorija	Īpaši aizsargājama dabas teritorija		Pašvaldības administratīvā teritorija
Plānošanas dokumenti	DA plāns	-	Ilgtermiņa attīstības stratēģija Attīstības programma (t.sk. investīciju plāns) Teritorijas plānojums
Juridiskais akts	Ministra rīkojums	Ministru kabineta noteikumi	Pašvaldības domes lēmums (stratēģija, attīstības programma) Pašvaldības saistošie noteikumi
Augstāks normatīvais akts	MK VAIN MK IAIN	-	MK VAN
Tiesību «raksturs»	Ilgtermiņa mērķi	IAIN mērķis	IAS – vīzija, telpiskās attīstības perspektīva, vadlīnijas, telpiskā struktūra
	Īstermiņa mērķi un apsaimniekošanas pasākumi	IAIN noteikumi (Saimnieciskās darbības ierobežojumi); IAIN zonējums (apgrūtinātā teritorija un objekts)	TP Tiesību normas Teritorijas izmantošanas veidi (saimnieciskās darbības ierobežojumi) Aizsargjoslu karte (ja IAIN); Teritorijas ar īpašiem noteikumiem (ja tikai DA plāns)
	Apsaimniekošanas pasākumi	-	AP Rīcību plāna pasākumi, investīciju plāna projekti

Esošā situācija. Galvenās problēmas.

Nepietiekami koordinēti plānošanas procesi (atšķiras DA plāna un TAP dokumentu izstrādes procesi, laiki, termiņi, mērķi, formāts, uzraudzība, sabiedrības iesaistīšanas un apstiprināšanas procedūra)

Plānošanas objekti ir dažādi un to robežas atšķiras – viena īpaši aizsargājamā dabas teritorija var iekļauties vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās

DA plānos dotie apsaimniekošanas pasākumu priekšlikumi netiek integrēti attīstības programmās un netiek izmantoti pašvaldību attīstības plānošanā

Saimnieciskās darbības ierobežojumi netiek integrēti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos

Esošā situācija. NĪ aprobežojumi.

Atšķirīgas prasības zemes vienību minimālajām platībām,

piemēram,

DP “Pape” saskaņā ar IAIN noteikts, ka minimālā sadalāmā zemes platība, gan DL, gan DP funkcionālajās zonās ir 10ha meža zemēs, 3ha lauksaimniecības u.c., Rucavas novada teritorijas plānojums paredz meža zemēs – 2ha, lauksaimniecības teritorijās – 2ha, ciemu teritorijās – 1ha; Nīcas novada teritorijas plānojumā - meža zemēs -5ha, lauksaimniecības - 3ha.

Nepietiekami saskaņota teritorijas plānojumā noteiktā atļautā izmantošana ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem ĪADT

Nepietiekami attīstīts kompensāciju mehānisms

Daudz un dažādi informācijas avoti (OZOLS, TAPIS, ATIS)

Esošā situācija. Institucionālā kapacitāte.

- Nepietiekama ĪADT pārvaldības kapacitāte
- Nepietiekams finansējums DA plānu ieviešanai
- Ilgs un atšķirīgs DAP un TAP dokumentu izstrādes un IAIN apstiprināšanas laiks
- Kompetences, zināšanu trūkums pašvaldībās
- Sadarbības trūkums starp dabas aizsardzības speciālistiem un pašvaldībām
- Pašvaldību darbības prioritāte parasti ir teritorijas sociāli ekonomiskā attīstība nevis dabas aizsardzība

Risinājumi

Uzlabot DA plānu kvalitāti

- **Dabas vērtību novērtējums**, jo tas kalpo kā **juridiskais pamatojums** saimnieciskās darbības ierobežojumiem
- IAIN projektā iekļauto **tiesību normu definēšanas tiesiskie aspekti**
- Apsaimniekošanas pasākumu iedalījums (struktūra), lai iestrādātu AP
- **DA plānu aktualizējamā jeb maināmā daļa**
- «Koncentrēties» uz dabas vērtību saglabāšanas mērķiem, **mazāka uzmanība sociāli ekonomiskajam ĪADT raksturojumam** (nav statistikas datu)
- **Kadastra** karte un teksta datu izmantošana (lielās ĪADT) – pašlaik nav pieejama
- Normatīvie akti, kas būs jāņem vērā ieviešot DA plānu – **Būvniecības** likums, teritorijas plānojums (piem., min. zemes vienību platības, būvē savā īpašumā esošā zemē)

Uzlabot OZOLS un TAPIS savietošanas iespējas

Izstrādājot saimnieciskās darbības aprobežojumus, ņemt vērā **VAN teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju**

DA plāna prasību integrācija TAP dokumentos

- ĪADT Ilgtermiņa mērķi → IAS vīzija, telpiskā perspektīva
- ĪADT apsaimniekošanas pasākumi → AP rīcības, projekti
- ĪADT apsaimniekošanas pasākumi → TP tiesību normas, teritorijas izmantošanas veidi
- ĪADT individuālais zonējums → aizsargjoslu karte
zonas ar īpašiem noteikumiem

Galvenie principi

Priekšlikumi ir izstrādāti, ievērojot šādus kopējos principus:

- Institūciju kompetence par ĪADT robežām un vispārējiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem nav skarta
- Attīstīti priekšlikumi, kas vērsti uz esošo un jaunveidojamo resursu pilnvērtīgāku izmantošanu un kapacitātes paaugstināšanu – sadarbību starp informācijas sistēmām un datu turētājiem, izveidotās dabas aizsardzības sistēmas un teritoriju attīstības plānošanas sistēmu attīstību
- Saglabāta nacionālā līmeņa institūciju atbildība pār valsts izveidotajām ĪADT, t.sk. *NATURA 2000* teritorijām, vismaz pārraudzības un metodiskās vadības jomā
- Pēc iespējas saskaņoti dabas aizsardzības un teritoriju attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesi (pēctecība, prasību integrācija, datu izmantošana)

Priekšlikumi

I - N – esošais tiesiskais regulējums, kurā lēmumi tiek pieņemti valsts līmenī.

II - N_p – priekšlikums, kurā ĪADT robežas un funkcionālo zonējumu apstiprina valsts līmenī, bet individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus pieņem kā pašvaldības saistošos noteikumus.

III - N_{p1} – priekšlikums, kurā ĪADT funkcionālo zonu robežas un IAIN apstiprina valsts līmenī, tikai nevis Ministru kabinetā, bet VARAM ar lēmumu (līdzīgi kā mikroliegumi).

IV - P_N – priekšlikums, kurā ĪADT funkcionālo zonējumu un IAIN apstiprina pašvaldību līmenī, saskaņā ar VARAM apstiprinātu DA plānu.

V - P – priekšlikums, kurā DA plāna apstiprināšana un lēmumi par individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību tiek pieņemti pašvaldību līmenī. VARAM nodrošina metodisko DA plānu izstrādes pārraudzību un ieviešanas uzraudzību.

I - N (esošais + nelieli uzlabojumi)

Apstiprina	MK	VARAM	Pašv.
ĪADT robežas	X		
ĪADT zonu robežas (individuālais funkcionālais zonējums)	X		
ĪADT VAIN (vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
ĪADT IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
DA plāns		X	
VAN (Vispārējie izmantošanas un apbūves noteikumi)	X		
TP (dabas aizsardzības prasības integrētas teritorijas plānojumā)			X
AP (pašvaldības attīstības programma)			X

Iespējamie esošās situācijas uzlabojumi:

- OZOLS un TAPIS labāka integrācija
- Darba uzdevumu sagatavošana dabas aizsardzības plānam
- Koncentrēšanās uz dabas vērtībām, nevis sociāli - ekonomisko aprakstu
- DA plānu „maināmā” daļa (apsaimniekošanas pasākumi investīciju plānos, biotehnoloģiskie pasākumi)
- DA plānu apstiprina ar vides un reģionālās attīstības ministra lēmumu

I - N (esošais + nelieli uzlabojumi)

PRIEKŠROCĪBAS

- Tiek saglabāta lēmumu pieņemšanas līmenim atbilstošā kompetence. Nacionālā līmenī izveidotās ĪADT (t.sk. *NATURA 2000*) apstiprina un regulē valsts līmenī.
- Nodrošināta visai sabiedrībai svarīgu dabas aizsardzības mērķu sasniegšana.
- Tiek stiprināta izveidoto dabas aizsardzības un teritorijas attīstības plānošanas sistēmu kapacitāte.

TRŪKUMI

- Teritorijas plānošanas un dabas aizsardzības procesi nav saskaņoti laikā. Rodas pārrāvums (noilgums laikā) starp dabas aizsardzības plānu ieviešanu un ĪAIN, kurā var būt vajadzība mainīt regulējumu.
- Lēna DA plānu atjaunošana, ĪAIN un TP prasību grozīšana kavē gan ĪADT apsaimniekošanu, gan teritoriju attīstību.
- Vēsturiski pārmantotā kārtība, kad ar **ministra rīkojumu**, kas ir iekšējs normatīvais akts, apstiprināts dabas aizsardzības plāns ir saistošs tikai pārraudzībā esošajām institūcijām.

I - N (esošais + nelieli uzlabojumi)

TRŪKUMI (turpinājums)

- ĪADT esošo īpašumu apsaimniekošanu regulē gan TP, gan VAIN vai IAIN, un **prasības** nereti savā starpā **nav saskaņotas**. Tas rada maldinošu priekšstatu NĪ īpašniekiem.
- DA plāniem ir ieteikuma raksturs, bet pašvaldībām plānojot jāņem vērā ĪADT robežas, funkcionālais zonējums un izmantošanas aprobežojumi. Tomēr faktiski pašlaik normatīvais regulējums atbalsta tikai ĪADT robežu un funkcionālo zonu robežu integrēšanu TAPIS (un ATIS), jo **nav metodikas**, kā
 - **teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos integrēt atļautos teritorijas izmantošanas veidus**, kas būtu saskaņoti ar ĪADT mērķiem (īpaši, ja dabas aizsardzības sistēmā tie tiek definēti nevis kā atļautās teritorijas izmantošanas veidi, bet saimnieciskās darbības ierobežojumi);
 - **attīstības programmās integrēt ĪADT apsaimniekošanas pasākumus.**

I - N (esošais + nelieli uzlabojumi)

IZMAIŅAS NA

- DA plānu apsaimniekošanas pasākumu maināmā daļa (MKN 686).
- Pašvaldības attīstības programmu investīciju plānus katru gadu apstiprina, plānojot nākamā gada budžetu. Ja investīciju plānos ir iekļauti pasākumi (projekti) no DA plāniem, kuros pašvaldība ir atbildīgais, piemēram, attiecībā uz pašvaldību īpašumiem vai publisko infrastruktūru, automātiski tiek aktualizēti arī DA plāni.
- OZOLS, TAPIS (un ATIS).
- OZOLS datu informācijas sistēmā tiek paplašināta apsaimniekošanas pasākumu ieviešanas uzraudzības rīks, kurā ir iespēja pašvaldībām atzīmēt ieviestos pasākumus.
- TAPIS uzkrāj datus par zonām un teritorijas izmantošanas veidiem.
- Uzsākot DA plāna izstrādi, DAP gatavo darba uzdevumu, kurā precizē MKN 686 prasības plāna saturam atbilstoši konkrētās ĪADT situācijai.
- DA plānu apstiprina ar vides un reģionālās attīstības ministra lēmumu. Ministra lēmums, kas ir ārējs administratīvais akts, ir saistošs gan padotībā esošajām institūcijām, gan ārējām institūcijām, t.sk. pašvaldībām, kas saskaras ar dabas apsaimniekošanas pasākumiem savā administratīvajā teritorijā.

II - N_p - ĪADT individuālo funkcionālo zonējumu apstiprina valsts līmenī, bet IAIN pieņem kā pašvaldības saistošos noteikumus

Apstiprina	MK	VARAM	Pašv.
ĪADT robežas	X		
ĪADT zonu robežas (individuālais funkcionālais zonējums)			
ĪADT VAIN (vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
ĪADT IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)			X
DA plāns		X	
VAN (Vispārējie izmantošanas un apbūves noteikumi)	X		
TP (dabas aizsardzības prasības integrētas teritorijas plānojumā)			X
AP (pašvaldības attīstības programma)			X

Priekšrocības:

- Dabas vērtību saglabāšana MK noteiktajās individuālo zonu teritorijās
- IAIN nosacījumu izstrādes process tuvāk vietējiem iedzīvotājiem
- Ātrākas SN grozījumu iespējas

Trūkums – dalīts IAIN process un apgrūtināta tā pārraudzība DAP

Kontroles un uzraudzības f-a - ???

X

Iekrāsotas būtiskākās izmaiņas, salīdzinājumā ar esošo regulējumu

II - N_p

TRŪKUMI

- Līdz ar jauna DA plāna apstiprināšanu nepieciešami grozījumi visos valsts līmeņa normatīvajos aktos, kuros ir ĪADT robežu apraksti – likumos par nacionālajiem parkiem, MKN 83, MKN 212, u.c., lai iestrādātu ĪADT individuālo funkcionālo zonu robežu aprakstu, shēmas.
- Ja tiek mainīts SBAL, LĪADT vai MKN 264, grozījumi saskaņošanai jāveic pašvaldību SN par IAIN (līdz šim vienāds spēks MK VAI un IAIN). Potenciāli pieaug ietekme uz pašvaldībām.
- Gadījumos, kad ĪADT atrodas vairākās pašvaldībās, grūtības var radīt IAIN jeb pašvaldību SN saskaņošana starp pašvaldībām.
- Kas nodrošinās kontroles funkciju?

IZMAIŅAS NA

- Izstrādāt kārtību, kādā ĪADT IAIN stājas spēkā (un ir īstenojami), t.sk. kārtību, kādā Vides ministrs var apturēt pašvaldību SN, kas ir neatbilstoši LĪADT u.c. normatīvajiem aktiem.
- Paredzēt regulējumu, ka pašvaldību SN var tikt izstrādāti un pieņemti ĪADT daļā.
- Var paredzēt kārtību (metodiku), kā VARAM (iesaistot DAP) izvērtē, vai pašvaldību SN ir izstrādāti atbilstoši DA plānam (piem., MKN 686).

NEPIECIEŠAMIE UZLABOJUMI

- Pašvaldību saistošo noteikumu izvērtēšanā VARAM nodrošina DAD.

III - N_p1 – ĪADT individuālo funkcionālo zonu robežas un IAIN apstiprina valsts līmenī, tikai nevis Ministru kabinetā, bet DAP (mikroliegumu apstiprināšanai līdzīga kārtība)

Apstiprina	MK	VARAM	Pašv.
ĪADT robežas	X		
ĪADT zonu robežas (individuālais funkcionālais zonējums)		X	
ĪADT VAIN (vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
ĪADT IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)		X	
DA plāns		X	
VAN (Vispārējie izmantošanas un apbūves noteikumi)	X		
TP (dabas aizsardzības prasības integrētas teritorijas plānojumā)			X
AP (pašvaldības attīstības programma)			X
<p>Priekšrocības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operatīvs un ātrāks lēmumu pieņemšanas process DAP <p>Trūkumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekama DAP kapacitāte DA plānu, IAIN pārraudzībai 			

X

Iekrāsotas būtiskākās izmaiņas, salīdzinājumā ar esošo regulējumu

III - N_p1

PRIEKŠROCĪBAS

- Priekšlikums ierosināts, lai saīsinātu ĪADT DA plānu un izmantošanas regulējuma grozījumus.
- Priekšlikums balstīts uz Sugu un biotopu likumā noteikto institūciju (DAP, VMD un ZM) kompetenci mikroliegumu izveidošanā un nodrošināšanā, kas ir detalizēta MKN 940.

TRŪKUMI

- Veicot tiesību analīzi, ir secināts, ka mikroliegumu un ĪADT veidošanas kārtība atšķiras. ĪADT nosaka ar ārējo normatīvo aktu (ar MK noteikumiem), jo nepieciešama tiesību aprobežošana lielās teritorijās.
- Mikroliegumu izveido ar iekšējo normatīvo aktu (DAP, ZM vai VMD), kas ir vērsts uz tiesību aprobežojumu konkrētam subjektu lokam, šajā gadījumā mikrolieguma teritorijā esošo NĪ īpašniekam (-iem).

IV - P_N - ĪADT individuālo funkcionālo zonējumu un IAIN apstiprina ar pašvaldību TAP dokumentiem

Apstiprina	MK	VARAM	Pašv.
ĪADT robežas	X		
ĪADT zonu robežas (individuālais funkcionālais zonējums)			
ĪADT VAIN (vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
ĪADT IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)			
DA plāns		X	
VAN (Vispārējie izmantošanas un apbūves noteikumi)	X		
TP (dabas aizsardzības prasības integrētas teritorijas plānojumā)			X
AP (pašvaldības attīstības programma)			X

Priekšrocības:

- Samazināts administratīvais slogs NĪ īpašniekiem un uzņēmējiem, tā kā nosacījumi NĪ izmantošanai ir iekļauti vienā dokumentā
- Salīdzinoši ātrākas iespējas DA plāna aktualizācijai un TP grozījumiem

Trūkumi:

- DA prasību pārraudzības process kļūst sadrumstalots un grūtāk pārskatāms, nepietiekama DAP kapacitāte. Kas nodrošinās kompensāciju mehānismu un kontroles funkciju?
- Nepietiekama pašvaldību kapacitāte kvalitatīvai DA prasību integrēšanai TAP dokumentos

X

Iekrāsotas būtiskākās izmaiņas, salīdzinājumā ar esošo regulējumu

IV - P_N

PRIEKŠROCĪBAS

DA plāns kļūst par pašvaldības tematiskajam plānojumam pielīdzināmu TAP dokumentu, tikai to apstiprina vides un reģionālās attīstības ministrs ar rīkojumu (vai lēmumu).

DA plānā ietvertās rekomendācijas attīstības plānošanas dokumentiem tiek iekļautas:

- pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un tiek pieņemtas ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem (tā pamatojumā min ministra lēmumu);
- pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, attīstības programmā un investīciju plānā.

Apstiprinot ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem, dabas aizsardzības prasības ir spēkā attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā. Tas ļauj elastīgāk mainīt IAIN un funkcionālo zonējumu.

Dabas aizsardzības plānošanas process tuvinās vietējiem iedzīvotājiem, NĪ īpašniekiem, vietējām NVO.

Labāk saskaņoti teritorijas un dabas aizsardzības plānošanas procesi.

Ātrāka individuālo aizsardzības un izmantošanas normu grozījumu veikšana, jo TP izstrādā pašvaldības.

Ātrāka DA plāna atjaunošana, tā kā pašvaldības ik gadu pirms pašvaldības budžeta apstiprināšanas pārskata attīstības programmas investīciju plānu.

DAP līmenī atvieglota DA plānu izstrādes organizēšana (iepirkumu organizēšana un līgumu slēgšanas ar DA plānu izstrādātājiem pāriet pašvaldībām).

Uzlabojas DA plānu kartogrāfiskā materiāla kvalitāte, dabas aizsardzības plānam kļūstot par teritorijas plānojuma sastāvdaļu.

IV - P_N

TRŪKUMI

Būtiski jāpalielina DAP kapacitāte ĪADT pārraudzības nodrošināšanai, jo:

- Atbildība par valsts izveidoto ĪADT ir novirzīta uz pašvaldības līmeni;
- Ja ĪADT atrodas vairākās pašvaldībās, vienā ĪADT vienlaikus varēs būt spēkā dažādi IAIN. Tas nav pretrunā ar dabas aizsardzības prasībām, jo pašvaldību saistošajos noteikumos ir iestrādātas konkrētās pašvaldības konkrētajās ĪADT funkcionālajās zonās piemērojamās prasības.

Prasību izstrādāt DA plānu / tematisko plānojumu var ierosināt DAP, pašvaldībai uzsākot teritorijas plānojuma izstrādi. Ja ĪADT atrodas vairākās pašvaldībās, pastāv risks, ka pārējās pašvaldības nepiekrīt uzsākt DA plāna / tematiskā plānojuma izstrādi. Līdzīgi riski pastāv pie DA plāna saskaņošanas.

Ja nacionālā līmeņa institūciju (DAP, VMD, RVP, u.c.) līdzdalība ir nepietiekama, pašvaldību līmenī pastāv risks atsevišķu interešu lobēšanai un nepietiekamai dabas aizsardzības prasību iestrādes nodrošināšanai. Pašvaldībai var būt grūti izdarīt izvēli „starp dabas aizsardzības un ekonomikas interesēm”, ja runa ir par vietējām darba vietām, uzņēmumiem vai saimnieciskās darbības aprobežojumiem.

Palielinās nepieciešamība pēc administratīvajiem resursiem – nacionālā līmenī, lai palielinātu ĪADT pārraudzību, pašvaldībās – lai piesaistītu dabas aizsardzības jomā kvalificētus speciālistus.

Pie katra DA plāna aktualizācijas jāizvērtē, vai nepieciešama TP un AP aktualizācija, ja nepieciešams, jāizstrādā TP un AP grozījumi.

Ja pašvaldības nosaka aprobežojumus, kas nodrošinās kompensāciju mehānismu un izpildes kontroli?

IV - P_N

IZMAIŅAS NA

- Lai panāktu, ka ir iespējams apstiprināt IAIN visā ĪADT vai tikai tās daļā, jāveic grozījumi LĪADT. Papildus nepieciešams izstrādāt kārtību, kā pašvaldības savā starpā saskaņo IAIN prasības, ja ĪADT skar vairākas pašvaldības.
- Grozījumi LĪADT par institūciju, kas nosaka individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību.

NEPIECIEŠAMIE UZLABOJUMI

- Dabas aizsardzības ekspertu, teritorijas plānotāju un būvvaldes speciālistu sadarbība individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādē.
- Metodika teritorijas atļauto izmantošanas veidu noteikšanai un ierobežojumu iestrādei teritorijas plānojumā.
- VARAM DAD un DAP jākāpina kapacitāte, lai pārraudzītu pašvaldību darbību ĪADT jomā. DA plāna apsaimniekošanas pasākumus pašvaldības integrē attīstības programmās.

V - P – ĪADT DA plānu, individuālo funkcionālo zonējumu un IAIN apstiprina pašvaldība. VARAM (DAP) metodiskais atbalsts un pārraudzība

Apstiprina	MK	VARAM	Pašv.
ĪADT robežas	X		
ĪADT zonu robežas (individuālais funkcionālais zonējums)			X
ĪADT VAIN (vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)	X		
ĪADT IAIN (individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi)			X
DA plāns			X
VAN (Vispārējie izmantošanas un apbūves noteikumi)	X		
TP (dabas aizsardzības prasības integrētas teritorijas plānojumā)			X
AP (pašvaldības attīstības programma)			X

Priekšrocības:

- DA plānošana tuvinās iedzīvotājiem un NVO
- Iespējas ātrāk reaģēt uz DA plānu aktualizācijas nepieciešamību

Trūkumi:

- Lēmumi par valsts izveidotām ĪADT, t.sk. Eiropas nozīmes *NATURA 2000* teritorijām) tiek deleģēti pašvaldībām (t.sk. nepieciešams finansējums), kontroles funkcija?
- Sarežģīts un sadrumstalots pārraudzības un IAIN saskaņošanas process ĪADT, kas skar vairākas pašvaldību teritorijas

X

Iekrāsotas būtiskākās izmaiņas, salīdzinājumā ar esošo regulējumu

V - P

PRIEKŠROCĪBAS

- Ātrāka DA plāna atjaunošana, tā kā pašvaldības ik gadu pārskata investīciju plānus.
- Ātrāka un vienkāršāka IAIN grozījumu veikšana, jo TP grozījumiem ir konkrēts uzdevums.
- Samazināts/ saskaņots laiks starp dabas aizsardzības plānu ieviešanu un individuālo aizsardzības noteikumu piemērošanu.

TRŪKUMI

- „Starp pašvaldībām sadrumstalots” process, ko rada DA plāna izstrāde vairākās pašvaldībās.
- Nepietiekama VARAM DAD un DAP kapacitāte, lai pārraudzītu pašvaldību darbību ĪADT jomā, sākot ar DA plānu izstrādi, pašvaldību SN un dabas aizsardzības prasību teritoriju plānojamos.
- Kas nodrošinās kontroles funkciju?

V - P

IZMAIŅAS NA

- Grozījumi ĪADT likuma 18.p. par institūciju, kas apstiprina DA plānu.
- Grozījumi ĪADT likumā par institūciju, kas nosaka individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.
- MKN 686 zaudē spēku. Prasības var iekļaut MK noteikumu projektā par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem (kas aizstās MKN 711) vai izmantot kā pamatu DAP nosacījumiem (darba uzdevuma) teritoriju plānojumiem.
- Pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes, sabiedrības līdzdalības, apstiprināšanas, grozīšanas kārtību nosaka TAPL, MKN 711.
- Papildināt MKN 711 ar kārtību, kas nepieciešama dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā (uzraudzības grupas sanāksmes, saskaņošanas kārtība starp pašvaldībām, ja ĪADT aptver vairākas pašvaldību teritorijas, u.c.)

**Koncepcijas apspriešanas sanāksme
9. decembrī Siguldā
Dabas aizsardzības pārvaldē**

Paldies par uzmanību!

2014. gada novembris

